

Передплата

на «РУСЛАНА» вносять:

в Австрії:

на цілий рік 20 кор.
на пів року 10 кор!
на чверть року 5 кор.
на місяць 170 кор.

За границю:

на цілий рік . . . 16 рублів
або 36 франків
на пів року . . . 8 рублів
або 18 франків
Поодинокє число по 16 сот.

РУСЛАН

«Вирвеш ми очи і душу ми вирвеш: а не возьмеш милости і віри не возьмеш, бо руске ми серце і віра руска.» — З Русланових псалмів М. Шашкевича.

Виходить у Львові що дня врім неділь і руских свят в 5^{1/2} год. пополудни.

Редакция, администрация і експедиция «Руслана» під ч. і. «Л. Домбровского (Хоруцини)». Експедиция місцева в Агенції Соколовского в пасажі Гавемана.

Рукописи звертає ся лише на попереднє застереженє. — Рекламаци неопечатані вільні від порта. — Оголошеня аичайні приймають ся по ціні 20 с. від стрічки, а в «Надісланім» 40 с. від стрічки. Подяки і приватні донесеня по 30 с. від стрічки.

Папа Пій Х.

Вчєрашня телеґрама з Риму донєсла нам про вибір кардинала Йосифа Сарта, патріарха венецького папою римским. Се була свята вістка для цілого католицкого мира. Habemus papam! повторювано радєсну вістку у всіх підсонях та по всіх землях земської кулі. Тож і ми витаємо нового намєсника Христового з синівською преданостю і любовю, желаючи, щоби через много лїт провадив керму Христовї лоди до безпечної пристани мира, любови і справедливости!

Вибору доконано коло год. 1/2 12. в полудни. Вже від год. 10. рано на площі св. Петра зачали громадити ся товпи публики, по год. 11 число єї зросло понад 10 тисяч. Коло год. 11 1/2 зачули ті, що стояли біля Сикстинської каплиці, оплески в середині, а заравом почав ся живий рух в Ватикані. З сеї причини пішла поголоска між публикою, що папу вже вибрали. Сю вість прийато з недовірчивостю, але не менше зросла цікавість та нетерпячка публики. Товпи росли що хвилі. Тимчасом появило ся папске військо в галєвих мундурах, а се вже було видимим знаком потвердженя поголоски. Цікавість звернула ся тепер на особу папи: хто став вибраним?

О год. 11 3/4 прибули на площу св. Петра нові відділи війська, щоби скріпити кордон задля удержаня порядку межи величезною товпою народа. На вишній льожі базиліки появили ся робітники у фраках та розстелили величезний диван на балюстраді. Відтак винєсно на балюкон великий хрест, військо презентувало оружє і кардинал Маккі станув на балюконі, щоби оповістити вибір папи традиційними словами:

«Annuntio vobis gaudium magnum. Habemus papam! eminentissimum et reverendissimum dominum cardinalem Josephum Sarto, qui sibi nomen imposuit: Pius decimus».

Буря оплесків і окликів зняла ся по сих словах, а серед публики почали зарав роздавати картки з завязванєм до ілюмінацій. Дневники сейчас постарали ся о надзвичайні виданя. Вістку про вибір кардинала Сарта папою прийато дуже радєсно, бо він тішить ся важкою популярностю як венецький патріарх. Сарто заживає слави надзвичайної рішучости. Єго вибір відповідає тенденції, щоби новий папа зміцнив дисциплїну серед клиру. Вибір не має жадної політичної закраски, а більше значїня для чисто церковних реформ.

Само доконанє вибору описують в сеї спосіб: По верифікації скрутинї і ствердженю цілковито формального вибору нового папи, зарядив декан святаї Колегїї дальші приписані церемонїї. Найстарший з трєх деканів запитав Сарто: Asserptasne electionem in summum pontificem? (Чи приймаєш вибір на найвишого пастиря?). На се відповів Сарто, що він не достойний такої великої почести, але має довїре до Госнода, який прихилив єму голоси святаї

Колегїї. Кардинал декан запитав: «Quo modo vis vocari?» (Як хочеш називати ся?) Сарто відповів: «Pius decimus».

Відтак всі кардинали уклїкнули перед новим папою, який перший раз уділив їм папского благословеня. Опісля в асистї кардиналів, секретаря конкляве і конклявістів, папа Пій Х удав ся до нової захристинї Сикстинської каплиці, щоби там убраться в папські ризи. Коли вернув до каплиці, засїв на уставленім перед престолом «горнім сїдалищі» (sedes gestatoria) і прийав перший поклін, як знак послуху святаї Колегїї. Кождий з кардиналів клякав перед папою і цілував єго руку. Відтак вставав, цілував єго в оба лица, а папа стискав єго і давав цілунок мира. Опісля всі конклявісти стали допущені уцілувати ноги папи, після чого папа серед френетичних оплесків находячих ся в конкляве, удав ся до своїх комват на відпочинок.

О год. 4 1/2 отворено головну браму конкляве в присутности маршалка і губернатора конкляве, як і прелатів, що сторожили над конкляве. Відтак маршалок удав ся до княжої салї, де чекав папа в окруженю св. Колегїї. Маршалок клякнув і уцілував ноги папи, після чого папа удав ся до Сикстинської каплиці, де натягнув понтифікальні ризи і золоту мітру, та засївши на престолі перед вітварем, прийав другу прилюдну заяву послуху св. Колегїї. Величезна товпа народа, яка заповнила битком простору церкви, підносила одушевлені оклики: Евіва Піо децімо! а хор сикстинський заїнтонував «Ecce sacerdos magnus». Відтак папа уділив благословеня присутним, зложив понтифікальні ризи і приймав папских достойників. Вечером удав ся до провізоричних апартаментів, в яких остане аж до усунєня печаток з комват Льва XIII.

Про родину нового папи оповідає парох Стратимирович, приятель папи, який товаришив єму до конкляве, що батько єго був служачим магістрату, а мати померла перед десяти літами, брат служив при італійских карабінерах, а тепер живе в Мантуї, де займає ся торговлею вина. Папа має чотири сестри, дві мешкали при нїм в Венеції, трета мешкає в Салзано, де Сарто був парохом, а четверта є замужна.

Новий папа є чоловіком високого росту, дуже симпатичної і величної стати. На пристійнім лиці з високим чолом вражає пара вельми лагідних, ясних очий. Вираз лица мягкий, лагідний, на перший погляд зарав вказує на добросердність. Сивий волос, який досить буйно виглядає спід накритя голови, надає папі ціху добросердного, спокійного старика. Однак 68 лїт, які він пережив в мирі і молитві, не похилили єго стати, анї не вирили богато морщин на лиці.

Спїр між Австрією а Угорщиною в цукровій справі.

(Конець).

З огляду на контингентом уможливленє повнє вихиснованє установленого на 6 франків обниженого ввозового цла від цукру, призволило

австрійске правительство в порозумїю з цукровою індустриєю Угорщинї виключне заспокоюванє своєї домашньої споживи. По супротивленю бруксельської неустаючої комісії се повнє хиснованє стало фантомом, а мимо того має бути удержаний в Угорщині підвишенний контингент о 300.000 метр. сотнарів. Супроти такого домагнєя Угорщини можна зрозуміти клопоти австрійского правительства, котре нехотячи само вдавати ся в ту дражливу справу, заявляло ся прихильним утвореню приватного картелю. Дотеперїшня безуспїшність тих заходів привелолила австрійске правительство взяти ся більш рішучо до сеї справи. І се доведло до спору з угорским правительством. Австрійске правительство є тої думки, що відкиненє контингенту уневажнює також уступки в користь Угорщини. Навпаки угорске правительство доказує, що правительством лишено вільні руки лише що-до способу розділу контингенту між обидві половиці держави, позаяк засада має бути за вєнку ціну удержана. Наколи Австрія (так говорять в Пешті) хоче знести свій контингентовий закон, не питаючи о се Угорщини, в таким случаю ділає супроти договору. Але навіть знесенє контингентового закона не усуває в нічим важности основного закона, в якім містить ся властива мысль розділюваня контингенту і для того без порозумїя з Угорщиною не може бути не лише знесений, але навіть зміненний. Задуманє знесенє контингентового закона нарушує цлово-торгову спільність, котра вимагає, щоби всі постанови що-до споживних податків послїдували на основі спільного порозумїя.

З всего того видко, як угорске правительство намагає ся розумувати в суперечности з усякими засадами здорової льогіки. Основою контингентованя є єдино одобрєнє з боку міжнародної надзираючої комісії. Та засада мусить обовязувати о бї половиці, коли тимчасом Угорщина домагає ся виїмки, яка була допущена тоді, коли контингент уважано не суперечним з постановами бруксельского договору. Австрія неоптїбно квапила ся з переведєнем цукрового закона, коли тимчасом Угорщина зовєім не додержала установленого речинця. Наколи Австрія свій контингентовий закон уневажнить, тоді она стає хоч спїзнєно на тім становищі, яке Угорщина з самого початку занимала. Се не означає отже нарушеня обовільних зобовязань Угорщина і тут воює засадами і принципами так само, як раз обєтає при спільности, другий раз при самостійности.

Якийсь час були відносини між Австрією і Угорщиною задля цукрової справи напружені, тепер они стали критичними. Тепер Мадяри грозять поставити цлову границю, щоби з Австрії не можна там вивозити цукру. Се буде лише один ступїнь дальше до відокремленя на економічнім полї, яке доведе до цлової самостійности. Правительства мають сю справу полагодити між собою, але Угорщина хоче, щоби все так стануло, як она вимагає. Становище Угорщини супроти Австрії є вже з того огляду кориснїше, позаяк доси она менше продукує цукру як споживає, отже не має чого бояти ся шкоди з неприступленя до бруксельської конвенції, отже й не має чого бояти ся напору контингентових держав.

Однак тепер вже справа порішила ся по мысли наших виводів, хотяї они були писані

перед довершеним фактом. Ото вчерашня *Wiener Zig*, оголосила, як ми се вже вчера подали коротко в телеграмах, що корона перетяла сей гордийський узол і цесарским розпорядженням знесла цукровий закон.

Помольогія.

Таке товариство посередництва в закупі і продажі, причинило би ся найбільше до піднесення садівництва та шанованя часу. От маємо і знов нова товариство, — а може яку Підбескидську спілку? — Що Вам таке? чи не видите, що з нашими спілками стало ся? От „Гуцульська спілка“ вже від кількох літ в ліквідації, а „Підгірська спілка“ щойно ліквідує ся! — Та то правда — але коли застановимо ся, що директорами в тих спілках були сьвященники, професори і адвокати, не дивниця, що така спілка для торгівлі свинями мусіла упасти. Але у нас то вже такий звичай — бо у нас нема людей — а у нас навіть і директором „Народної Торговлі“ є архітект! На чолі таких спілок повинен стояти чоловік, що скінчив відповідні школи, набрав практики, чоловік оборотний, котрому би на серці було лиш добро сеї інституції, купець, як то кажуть з крови і кости. Коли ту випитували ся мене про наші відносини торговельні і промислові, а я сказав, що директором нашої Народної Торговлі — є архітект, бухгалтером учитель, а ревідентом укінчений богослов, то не вірили і кілька разів допитували ся, чи се така правда. Тому то і я тепер застановляюсь, чому то „Народна Торговля“ при так великім обороті капіталів, при так великім попертю суспільности — так мало розвиває ся.

Я застерігаю ся і кажу — що не маю нічого против теперішньої Дирекції „Народної Торговлі“. Она сповняє свою повинність з конечности. Не роблю сего, щоб комусь сям докучати або в лихим сьвітлі представити нашу інституцію. Але се кождий признати мусить. Ми повинні мати інтелігентних купців, різників, пекарів та різних інших промисловців, а котрі би навіть скінчили і гімназію а найменше низшу гімназію або школу реальну, але безусловно щоби мали своє фахове образование. Бо яка нам користь з тих вічних медяків або правників. Коштує то багато, триває довго, а мало хісна приносить. А впрочім урядник є зависимий.

Чи такого чоловіка можна назвати самостійним? Чи можна на него оперти ся в народних справах? Над тим повинна суспільність застановити ся! А молодця такого, по скінченю висших шкіл, що має спосібність і справдішню охоту працювати в купецькім фаху, повинна „Народна Торговля“ вислати на науку і наділати его стипендією. Платім лиш за працю і підпо-

магаймо охочих до праці, а не витворюймо си-некур та дилтантизму.

Але я трохи за далеко відступив від річи, тому вертаю дальше до садівництва. В краях німецких, де до громад майже все поле належить, можуть собі селяни на се дозволити і половину свого ґрунту обернути на сади, але у нас, де землі мало припадає на кожду родину, повинен уміти кождий господар-рільник перше використати і сей кусник малий своєю умітною працею, а іменно умітним уживанем навозу як мервистого так і плинного. На поли деревину садити треба би в далеких відступах, щоб сі дерева не перешкаждали управі збіжа. Тоді дохід з садовини був би плюсом, т. є надзвичайним доходом, яким би властитель міг заплатити податок. Але коло хати повинен заложити собі садок з дерев низькопенних, де би попри дерева могли рости ще і корчі овочеві і ярина, що достарчала би не лиш поживи в літі і в зимі, але часом ще можна би мати гріш на неодну пекучу потребу. Маєтку з саду правда, наш селянин не зложив би, але поправив би хоч троха свою долю. Я ту бачив неодне таке поле, де попри садовину управляють всяке збіже. Одно другому не перешкаджає, праця коло рілі тоді оплачуєсь, а тих кількадесят марок, що беруть за овочі, суть чистим виском, якби нагорода за те, що мали добрих батьків, які не дбали лиш о себе самих, а старали ся вже задалегідь о добро своїх дітий і внуків.

Тому дорогі селяни і міщани, если вам щастє ваших дітий і нашої вітчизни миле — беріть ся до праці і науки та садіть дерева овочеві, а Бог допоможе!

В. Порожко.

— **ВІД АДМІНІСТРАЦІЇ.** При зміні місяця просимо наших Вп. Передплатників о скорє відновленє передплати, зглядчо о вирівнанє залеглогий, та о приседнуванє нам нових передплатників.

Новим передплатникам вишлемо, о скілько запас виставє, даром всі попередні числа з фейлетоном „Записки лікаря“.

На грошевих переказах, адресованих до нас, просимо дуже чітко виписувати слова „Адміністрація часопису Руслан“, аби гроші не заблукали деінде, бо у Львові є ще — як звісно — товариство „Руслан“, яке опікує ся убогими учениками.

НОВИНКИ.

— **Календар.** В четвер: руско-кат. Бориса і Гліба; рим.-кат. Преображ. Господ. — В п'ятницю: руско-кат. Успєне св. Анни; рим.-кат. Катерана.

— **Тарасове сьвято в Косові.** Заходом „Рускої Бєсїди“ відбудуть ся в неділю дня 9. с. м. в са-

ли Іцка Фериха в Косові вечерниці в честь Тараса Шевченка. Програма добірна і ріжнородна. Початок о 8. год. вечер. По вечерницях забава з танцями. Чистий дохід призначений на селянські бурси.

— **Не можна наліплювати марки „Народного Фонду“** на тій стороні переписних листків, що призначена на адресу, а лише на противній стороні. Те саме дотичить листів. Тим більше не можна висилати скриптів в незамкненій конверті з написю „скрипти“ і офранкованій цією тарифи друків. — Звертаємо на се увагу наших Пов. читачів і дописувателів.

— **В справі рускої гімназії в Станиславові** пише нинішнє *Stowo polskie*: „Дізнаємо ся з достовірних жерел, що не отворять рускої гімназії в Станиславові задля дуже малого(?) числа учеників рускої народности в станиславівській гімназії. Русинів є в тій гімназії 5 до 6%. Докази Русинів не могли пересвідчити правительству, що з хвилею отворєня рускої гімназії збільшиться ся фреквенція учеників. Натомість ввиду переповненя тамошньої польської гімназії є проєкт отворити філію польської гімназії“. — Коментарі до сеї злбно придуманої замітки вшепольського органу подамо пізнійше.

— **Примір гідний наслідуваня.** Один господар Румун зі Старих Фратівців на Буковині, Василь Марко, подарував недавно на румунську бурсу в Радівцях 17.000 К. (Перед кількома роками тота сама бурса дістала в дарунку 40.000 К від сьвященника Кокирли в Рускої Молдавії, отже сі два добродії, не враховуючи біжучих неменших жертв, забезпечили удержанє бідним румунським школярям в Радівцях, де, як звісно, є гімназія). Господар Василь Марко був вперед шафарем в Петрівцях, потім слугою в заїзднім домі в Радівцях, а наковець коршмарем у Фратівцях. Працюючи щадив, купив поле і став господарем а відтак і двірником (війтом). Перша его жінка і двоє дітий померли, він оженив ся вдруге з вдовицею з девятеро дітьми і всіх вже повинював, а тепер зробив бурсі такий красний дарунок. Черновецька часопись „Руска Рада“, подаючи вість про сей дарунок, каже від себе: „Ми згадуємо за се тому, аби заохотити й Русинів до жертв в користь руских бурс в Чернівцях і Сереті, а також і Кіцмани, яку небавам треба буде отворити. Ми дотепер не можемо похвалити ся такими добродіями, як Волохи і тому в нас все йде гейби з каменя. Ану, богатші Русини! подивіть ся на Василя Марка, а побачите, що й неодному з вас можливо рішити ся на таке добротинне діло.“

— **Комісарська управа у Львові.** *Kuryer lwowski* пустив сензаційну вість, що намісництво довірно запитало краєвий виділ, чи не належало би у Львові завести комісарську управу, з усунєнем президента Малаховського задля его лихої господарки. В тій справі появила ся в *Now-ij Reform-і* допись зі Львова, в якій автор доказує, що статут міста Львова не дозволяє на комісарську управу містом. Намісництво може хіба карати президента за запедбанє свого обовязку гривнами по 400 К, дальше може намісництво поручити міській раді вибрати нового президента, а поки-що управа міста оставала би в руках давнього президента. Аж коли би міська рада відказала вибору нового президента, то намісництво в порозуміню з краєвим виділом може назначити комісаря до управи міста. Як-небудь

ЗАПИСКИ ЛІКАРЯ.

Переклала Маруся Полтавка.

IV.

Вихідні іспити скінчились. Нас покликано до актової салі, ми підписали лікарську присягу і одержали диплом. В дипломімах сих з державним гербом і великою університетською печатю, стверджувано, що ми з усьпихом зложили всі іспити, так практичні, як і теоретичні і що медичний виділ признав нас достойними степеня лікаря з усіма правами і привілеями, злученими по закону з сям званєм.

З тяжким і нерадїстним почуттєм покидав я нашу *alma mater*. Те, що в протязі курсу починав я все яснійше відчувати, встало тепер передо мною в цілій своїй наготі і я, що маю якісь уривкові, цілком неусвоєні і непереверенні знання, що привик тільки дивитись і слухати, а не робити, що не знаю, як і приступити до хорого, я — лікар, до якого стануть звертатись хорі по поміч. Та щож буду я в стані дати їм? Усі мої товариші відчували те саме, що і я. Ми з гіркою завистию дивились на тих щасливців, яких лишено ординаторами при клініках: вони могли продовжати науку, їм можна було дальше працювати не на свою відвічальність, а під про-

водом вмїлих професорів. Ми-ж, всі останні, ми мали йти у житє самостійними лікарями, не лише з „правами і привілеями“ але і з обовязками, злученими по закону з сям званєм...“

Де-кому з моїх товаришів пощастило потрапити у шпиталі, другі одержали посади у земстві; третим, між ними і мені, не вдалось одержати ніякої посади, і нам лишалось лише одно — попробувати жити з приватної практики.

Я оселив ся в невеликому губерньському місті середущої Росії. Приїхав я туди в дуже сприяючу пору: невдовзі перед тим умер тут лікар, що жив на краю міста і мав досить велику практику. Я найняв помешканє в тій самій місцевости, повісив на дверях вивіску: „лікар такий-то“ і став ждати на хорих.

Я ждав їх і рівночасно над усе бояв ся саме того, щоб вони не прийшли. Кождий дзвінок заставляв моє серце битись дужче, і я з полєкшно зітхав, визнавши, що дзвонив не хорий. Чи зумію я поставити діагнозу? чи зумію назначити ліченє? Знання мої були далеко не такі міцні, щоб я почував себе в стані, користуватись ними без підготованя. Добре, коли в хорого окажется ся така недуга, що можна буде пождати: тоді я припишу що небудь байдужне, а потім розглянусь дома, що в такім разі треба робити. Алеж, коли мене покличуть до хорого, який потрібує безприволочної помочи? Власне-ж саме до таких хорих звичайно й кличуть початкуючих лікарів. Що я тоді робити му?

Є книжка доктора Луї Блау: „Діагностика и терапия при угрожающих опасностью болезненных симптомов“. Я купив сю книжку і зробив з неї цілої витяг до своєї записної книжки, додавши до витягу дещо з учебників. Кожда недуга, після симптомів, була заведена до певної рубрики, як ось напр.: Сильна ядуха: 1) круп, 2) ложний круп, 3) опух гортанки, 4) скорч гортанки, 5) бронхияльна астма, 6) опух легких, 7) волокнисте запалєня легких, 8) уремична астма, 9) запалєня олегочної, 10) пневмоторакс. При кождій недузї були перечислені її симптоми і вказанє відповідне ліченє. Сей витяг став мені у великій пригоді і я довго ще, років з два, не міг обійтись без нього. Коли мене кликано до хорого, який жалував ся на ядуху, я, під позором, щоб записати хорого, розгортав книжку, дивив ся, на яку з перечислених недуг похожа його недуга і назначав відповідне ліченє.

В тій місцевости, де я оселив ся, не було близько лікаря; поволі хорі стали звертатись до мене; швидко у мене між околичними мешканцями виробила ся практика, як для початкуючого лікаря, не зла.

Між иншими я лічив жінку одного шевця, молодіцю років 30; в неї була дизентерия. Діло ішло добре і хора вже видужувала, коли се нараз якось у ранці у неї явивсь сильний біль з правого боку у животі. Чоловік зараз побіг по мене. Я оглянув хору: цілий живіт її, коли

оно є, то порушена справа викликає сензацію і мабуть не довго треба буде ждати на її висновок.

— **Вісти з Америки.** (За амер. «Свободою»). Новий євѣнчик о. П. Понятишин приїхав зі старого краю до Спол. Держав дня 20. липня на кораблі «Фатерланд». — О. Залинський повернув по 3-літнім побуті в Канаді назад до Спол. Держав і осів на парохії в Patton, Pa. — О. Бібрецький переїс ся з парохії Маганной Сіті до Карнегі, Па. — О. Петрашевич з Braddock, Pa. заарештував (за дозволенем пітсбургського єпископа Фелана) головного управителя «Соединенія» о. Полявку за те, що той же чернив єго по газетах. Лоєр спровадив о. Полявку до Пітсбурга і там єго арештували. По переслуханю випущено єго на волю. Судова розправа відбуде ся в вересні.

— **Доставка збіжжя для війська.** Військової провінційної магазину у Львові (ул. Янівська) і філіяльні в Бережанах, Камінці струм., Мостах вел. і Жовкві куплять безпосередно у продуцентів більшу скількість збіжжя в місячних ратах, а іменю: в вересні — Львів жита 750, вівса 1300 метр. сотнарів, Бережани 200 і 700, Камінка 100 і 400, Мости вел. 75 і 200, Жовква 250 і 700; в жовтні — Львів 650 і 120, Бережани 150 і 500, Камінка 100 і 400, Мости 50 і 200, Жовква 300 і 700; в падолисті — Львів 650 і 1200, Бережани 150 і 500, Камінка 100 і 300, Мости 50 і 150, Жовква 200 і 600; в грудні — Львів 650 і 1200, Бережани 100 і 300, Камінка 100 і 300, Мости 25 і 150, Жовква 150 і 400 метричних сотнарів. — Про ближні подробиці можна дізнати ся в управі дотичних магазинів.

— **Зелізнична катастрофа** коло Нового Санча не перестав займати своїми подробицями, які з кождим днем збільшують ся. Між иншим наводять, що причиною відорваня возів було невідповідне розміщенє возів в товаровім поїзді, бо найтяжше наладовані вози з деревом, з мукою, збіжжєм, находили ся на кінці поїзду. Дальше машина сего поїзду була стара і за легка, та не могла витягнути возів під гору до того ще по мокрих шинах. Машиніст їхав сям шляхом перший раз і не знав дороги. Відорвані вози, а було їх 13, а не 10, бачено на всіх стациях, через які перелітали, і підставлено гальми і стовпи на шини, але сі перешкоди відлітали перед возами на яких 15 метрів в бік. Будник, який здержав особовий поїзд коло Мартанковиць, не міг знати, звідки біжуть вози, бо в тім місці шлях підносить ся в гору в напрямі Хабівки і як з одною, так з другою сторони могли надлетіти вози. До того ще сигнал на відорване возів є невідповідний, бо дає 16 ударів в дзвінок на будці, по 4 удари з довгими перервами. Розуміє ся, що такай сигнал триває около мінути, а се значна різниця на 8 мінут, в яких перебігли всі дорогу 18 клм. — Всіх ранених, як показує ся, є до 30 і заряд зелізничні заплатить високу суму відшкодованя, а як запевнюють лікарі, не один з тях, що тепер виглядає здорово на тілі і умі, може ще нервово або умово занедужати наслідком сильного потрясеня. Так отже «шпартістєм» тяжко цимстити ся на зелізничнім заряді.

— **Нові складниці поштові** отворено з днем 1. серпня в Делієві, станиславського повіта, і в Гочві, ліського повіта.

давити його, був дуже болючий, а область печінки була така болюча, що до неї годі було дйткнутись; жолудок, легкі і серце були в порядку, температура була нормальна. Що се могло бути? Я перебирав у голові всілякі недуги печінки і не міг останувитись на жадній; найприроднійшою річю було поставити нову слабкість в звязи з ествуючою вже недугою; при дизентерії іноді лучають ся ронні печінки; але проти роння сьвідчила нормальна температура. Втристнувши хорій морфіни, я відійшов в великій непевности. До вечера температура з великими дрощами піднеслась до 40°, у хорої явилась легка ядуха, а печінка була ще більше болюча. Тепер я не сумнівав ся, що наслідком дизентерії у хорої витворює ся ропень печінки; опухла печінка давить на легке і — се причина ядухи. Я був дуже вдоволений з докладности своєї діагнози.

Але коли в хорої ропень печінки, то операция доковечна. (У клініці се так легко сказати). Я став вговорювати мужа хорої, щоби умістив жінку в шпитали; я казав йому, що стан її дуже поважний, що в хорої ропень у внутрєностях, і що, коли він пробе ся до черевної ями, то смерть неминуча. Чоловік довго вагав ся, але вкінці послухав моїх намов і завіз жінку у шпиталь.

(Дальше буде).

— **Красва рада шкільна** іменувала заступниками учителів в гімназиях між иншими: Жигм. Козака, Альфр. Сиручка і Стан. Колодїйчика в Яслі; Евг. Пшихоцького, Йос. Ваєра, Ад. Учіка і Ад. Піхора в Новім Санчі; Як Теввіна в Бродах; Йос. Лямбера в Дрогобичі; Ант. Новака в Ярославі; Вол. Жлобидького в II гімн. у Львові; Вит. Рибчинського в IV гімн. у Львові; д-ра Ант. Ломницького і Стан. Фальковского в VI гімн. у Львові; Як. Фрідмана в Самборі; о. Петра Патрїлу і Теодора Гуля в гімн. Франц. Йосифа в Тернополі; Ад. Піша, Вол. Терліковского і Жигм. Вурста в гімн. Франц. Йосифа у Львові; Ів. Коцїяна і Йосифа Заячківського в Сяноку; Стеф. Модичку в I гімн. в Тернополі; Стан. Мацького в реальній школі у Львові;

перенесла між иншими отсих заступників учителів в гімназиях: Ів. Серославского з Кракова до Нового Санча; Генр. Оєуховского з Бохні до Ясла; Йос. Вєсьновского з Ясла до Кракова, Льва Янкевича з Нового Санча до Бохні; Стан. Майковского з Н. Санча до Вадовиць; Ів. Фелю з Н. Санча до Кракова; Мих. Бадяляка з Сянока до Тарнова; Йос. Дрозда і Евг. Лотоцького з Сянока до гімн. Франц. Йосифа у Львові; Івана Крохмальского з Бережан до гімн. Франц. Йосифа в Тернополі; Ант. Суховського з гімн. Франц. Йосифа у Львові до Сянока; Бол. Рахлєвича і Руд. Кубєєя з гімн. Франц. Йосифа у Львові до I гімн. в Тернополі; Жигм. Клінгєра з I гімн. в Коломиї до Бережан; Ігн. Падєковича з I гімн. в Коломиї до Станиславова; Григорія Демчука з II гімн. в Коломиї до гімн. Франц. Йосифа в Тернополі; Андрія Камінського з I до II гімн. Коломиї; Олега Цєлевича з акад. гімн. у Львові до II гімн. в Перемишлі; Орєста Авдикевича з I до II гімн. в Перемишлі; Йос. Яворского з I гімн. в Перемишлі до I гімн. в Тернополі; Ів. Гаса з Золочева до I гімн. в Перемишлі; Юліана Стефановича з Ряшева до Дембичі; д-ра Ант. Міллєра і Івана Турчиньского з V до IV гімн. у Львові; Йос. Табора з IV до III гімн. у Львові; Брон. Кричиньского з Бережан до V гімн. у Львові; Теод. Мяновского з Самбора до VI гімн. у Львові; Мєч. Скібіньского з філії III гімн. у Львові до I гімн. в Перемишлі; Стан. Мороня і Каз. Модичку з V гімн. у Львові до Ряшева; Евг. Піллєра з V до VI гімн. у Львові.

Красва рада шкільна затвердила іменованє о. Йосифа Долошицького на духовного члена реліг.-кат. обряду до окружної ради шк. в Жовкві; вибір Ігнатія Бєднарского, учит. в Старуві, на представителя учительского звана до окр. ради шк. в Богородчанях.

Дальше іменувала кр. рада шкільна в народних школах: Юрія Гецьова директором в Тернополі, Еву Лобачевську учит. в Яслі, кє. Фр. Скабуну катєх. в Бучачі, Петра Крайковского учит. в Рогатині, Мар. Шміда учит. в Буську, Ів. Осіку і Йос. Грцуку учит. в Грибові, Каз. Донєрєберга учит. в Болєхові, Ів. Югана в Золочеві, Алекс. Новогорского в Ярославі.

— **Стефан Буріан**, новий міністер спільного скарбу авєстро-угорської монархії, походить, як доносять відєнські часописи, з шляхоцької родини, яка поселила ся в припівськїм комітаті. Стефан Буріан родив ся в 1851. р., покінчив Академію орієнтальну у Відні, і був урядником в авєстрийських консулятах в Александрії і Букарєшті. В 1878. р. став іменований віцєконсулем в Білгороді, а в 1882. р. консулем в Софії. В тім самім році перенесено єго до Москви, де був до 1886. р. генєральним консулем. Від 1886. до 1895. року був генєр. консулем в Софії. Опісля яко посол був в Штутгарті і в Атинах. В 1901. р. зїстав угорським бароном, а в рік пізнійше тайним радником. Родина Буріанів має бути словацького походження.

— **Скажені пси.** В Пралковицях коло Перемишля покусав скажений пєс одну селянку, другою дня вкусив скашений пєс двоє дїтїй в Перемишлі, а в кілька днів опісля адвоката д-ра Г. Наслідком сего магістрат оголосив загальну контумацию на пєсїй рід, а підозрінї пси казав виловити і вибити.

— **Довголітна.** В Маньові під Чорштинєм померла Текля Шевчик в 113. році жита. Покійна задержала до кінца знамениту память і пригадувала собі дуже точно всі подробиці з своєї молодости.

— **Книжковий злодій.** Відєнська поліція арештувала оноді фризєрського помічника Штраттера, котрий в книгарні Шеліньского крав книжки. Показало ся, що Штраттер був не аби яким практичним злодієм: коли украв книжку в якійсь книгарні, ішов зараз до другої, щоби єї там продати, а підчас продажи крав нову, щоби єї продати знов в третій книгарні і т. д. Так обходив він по черзі відєнські книгарні і міняв книжки на гроші.

— **Бунт против поліції.** В місті Лярвік, в Норвегії, яке має около 10.000 жителів, вибухнув в сїх днях грізний бунт против тамошньої поліції, головню же против тамошнього директора поліції. Директор поліції Сєлікут, як кажуть, обходив ся дуже зле з арештантами, а то обурило публіку, котра станула в обороні арештантив. В

понєділок вечером заворушило ся було страшно в цілїм місті. Товпа напала на поліційний будинок, повибивала в нїм всі вікна і виважила дєрї до помешканя директура поліції та побїла кількох поліційантив і урядників поліційних, а наконєць насильно увільнила шістьох арештантив.

— **Фальб** заповів на серпень: Від дня 1. до 10. велика посуха, лише місцями будуть падати дощі. Теплоота висша від нормальної, бурї небогато і нестрашні. Від 11. до 15. посуха, але теплоота обнизить ся. Бурї не буде. Від 16. до 21. дощі, опісля спека і бурї. Від 22. до 31. посуха, дні стануть холодні. В послїдних днях місяця будуть місцями дощі і бурї.

— **Найбільша ліхтарня морська** на цілїм сьвітї є на острові Гельголанді на Північнім морі. Ся ліхтарня є 82 м. висока і дає так сильне електричне сьвітло, що заступає 30 мільонів сьвічок. Коли гарне верємя, то сьвітло від неї іде так далеко, як на то дозволяє круглість землі. На 35 кілометрів відко сьвітло при самій поверхній воді; на 39 кілм. відко вже єго понад поверхнею води на 1 м. високо, а 42 кілометрів далєковідко єго на 4 метри в горі над водою.

— **Незвичайна подїя** лучила ся оноді в Альтонї, в Спол. Державах підчас похорону одної 15-літньої дївчини. Коли вже привезено домовину на кладовище, поставлено біля викопаного гробу і скінчено заупокійні молитви, померша порушила ся в домовині і почала кликати о поміч. По отворєню домовини показало ся, що дївчина воскресла, чи ліпше сказати, пробудила ся з летаргї, в якій була занєпала. Урадовані родичі завєзли єї домів, де она по двоєх днях зовсім прийшла до сил.

— **Помер** в Кракові др. Франц Каспарек, профєсор права політичного на Ягайлоньскім університеті, в 59. році жита. Покійний був родом з Самбора, університетські студії кінчив у Львові, в 1869. р. одержав стєпень доктора прав, а в два літа пізнійше габілітував ся на приватного доцєнта філософії права на краківскім університеті. В 1875. р. став іменований звичайним профєсором. З праць покійного належить згадати про знаменитий підручник до науки адміністрації.

— **З перемисної єпархії.** Презенти дістали оо.: Лев Саламон на Чєстині, кулакївского дек., Ник. Пльковский на Устиянову, устрицького дек., Григ. Журавецкий на Дорогомишль, яворівского дек., Стеф. Тарнович на Розетайше, дукляньского дек., Вол. Дуркоц на Мисьцову, дукляньского дек. — Відзнаки крилош одержав о. Ник. Колтунюк, парох в Тарнавці. — Правительство продовжило дотацию з реліг. фонда на дальший один рік для сотрудника в Іздебках, на два роки для сотрудника в Плоскїм ад Галівка. — Укінчені богослови, бажаючи прийняти рукоположенє в єрєї, мають ввєсти поданя до 10. н. ст. серпня, а дня 17. серпня о 9. год. рано явити ся в канцєлярїі єписк. консисторїі.

РОДИМЦІ! Приготовляйте діти до вступних іспитів до шкїл середних!

Наука, штука, література.

— **Ruthenische Revue**, ч. 6. з дня 30. липня 1903 містить отсі статї: Die russischen Ruthenen und Österreich (Допись з Росії). — Ein ruthenischer Nationaltag in der Bukowina. — Die Lage der Ruthenen in Amerika und die römische Kurie, M. Кічури. — Das deutsche Gymnasium in Brody, Марка Бардаха. — Die Mohylanische Hochschule i Kijew (Ein Beitrag zur ruthenischen Universitätsfrage), M. Кічури. — Aus den Dichtungen Taras Ševčenko's, переклад Сєргія Шпойнарєвского. — Aus den Dichtungen Ivan Franko's, переклад д-ра Карла Вадєра. — Der heilige Nikolaus im Arrest, Івана Семанюка, переклад Ірини Коралєвич. — Glossen.

Телеграми

з дня 5. серпня.

Рим. Popolo Romano доносить, що між державами, які належать до тридержавного союзу, ведуть ся перєсправи, аби продовжити торговельні договори поки-що на короткий час.

Відєнь. Приїхав ту з Росії Арсеній Караджорджевич, а нинї виїздить разом з синами короля Петра до Білгорода.

Будапєшт. Урядовий дєвєнник оголосив цїсарське розпорядженє, яким увільнено від обовязків уряду губернатора Рєки і угорско-хорвацького Побєрежа, гр. Володислава Сапаріого на єго власну просьбу.

Прага. Тутешні дєвєнники доносять, що вісти про обсаду міністра для Чєх по Рєзєкови є безосновні, бо се не наступить, поки не змінять ся відносини правительства до Чєхів.

